

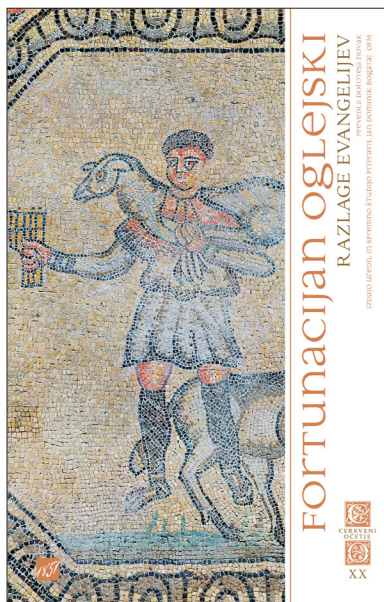
1857

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

FORTUNACIJAN OGLEJSKI: RAZLAGE EVANGELIJEV

Podatki o knjigi

- Naslov: Razlage evangelijev
- Avtor: Fortunacijan Oglejski
- Zbirka: Cerkvni očetje XX
- Urednik zbirke: dr. Miran Špelič OFM
- Jezikovni pregled: dr. Cvetka Rezar
- Uredil in spremno študijo napisal: Jan Dominik Bogataj OFM
- Predgovor: dr. Lukas J. Dorfbauer
- Prevod dela: Doroteja Novak
- Velikost: 130 mm x 210 mm
- Vezava: mehka z zavahi
- Število strani: 352
- ISBN: 978-961-278-527-7 (Celjska Mohorjeva družba)
- ISBN: 978-961-6844-94-9 (Teološka fakulteta)
- Cena: 28 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba, Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani
- Leto izdaje: 2021

Kontakt

Uredništvo

T 03 426 48 00

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Izjemno odkritje razlag evangelijev najzgodnejšega oglejskega očeta

Po petnajstih stoletjih pozabe nam Fortunacijanovo delo, najdeno šele leta 2012, odkriva najzgodnejšega oglejskega očeta in prinaša verjetno najstarejši latinski komentar evangelijev.

Fortunacijanovo delo je izjemnega pomena za proučevanje začetkov latinske krščanske eksegeze, saj predstavlja verjetno najstarejši ohranjeni latinski komentar evangelijev, za katerega je doslej veljala kratka Hilarijeva *Razlaga Matejevega evangelija*, ki jo – poleg do sedaj nepoznanega Fortunacijanovega spisa in izgubljenega Viktorinovega dela – omenja tudi Hieronim.

Odkritje dela *Razlage evangelijev* odpira številne možnosti raziskovanja na različnih področjih. Slovenski prevod omogoča, da se bodo lahko tudi bralci v jeziku današnjih bližnjih sosedov Fortunacijanovega Ogleja srečali z bogato notranjostjo duhovnega sveta človeka, ki je živel in deloval v tako kritičnih in odločilnih časih ter v zgodovinsko-geografskem obzorju, ki je tako tesno povezano tudi z našim slovenskim prostorom.

»Nedavno odkritje celotnega rokopisa dela *Razlage evangelijev* oglejskega škofa Fortunacijana iz sredine 4. stoletja je dragocena pridobitev za ves svet, še posebno simbolno vrednost pa ima za Slovenijo, ki je zgodovinsko močno povezana z Oglejem. Fortunacijanova eksegetska terminologija in (bogata patristična) tipološko-figurativna metoda razlaganja odnosa med Staro in Novo zavezo se osredotočata na iskanje notranje skladnosti med »figuro« Stare zaveze in izpolnitvijo v Novi zavezi. Monografija po zgledni znanstveni metodi izčrpno predstavi zgodovinske okoliščine škofovega delovanja in značilnosti njegove eksegeze.«

Iz recenzije akad. prof. dr. Jožeta Krašovca, Slovenska akademija znanosti in umetnosti

»V monografiji, ki predstavlja redko ptico celo v evropskem in svetovnem merilu, je s svojimi besedili in obsežno študijo prvič predstavljen oglejski škof in teolog Fortunacijan, eden prvih eksegetov v vrstah latinsko pišočin kristjanov, nekak nadaljevalec dela petovionskega predhodnika Viktorina. Ustrezno in suvereno je podčrtana nujnost razlikovanja med teološkim in (cerkveno)političnim opredeljevanjem Fortunacijana in tudi drugih škofov. Zaradi svoje pionirske narave bo znanstvena monografija nedvomno koristna za teologe, klasične filologe, zgodovinarje in cerkvene zgodovinarje, končno pa naj besedilo najde bralce tudi med širšim občinstvom.«

Iz recenzije doc. dr. Aleša Mavra, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

O avtorju

Fortunacijan Oglejski (lat. *Fortunatianus Aquileiensis*), afriškega rodu, je bil škof v Ogleju od okrog leta 340 pa do svoje smrti okoli leta 370. Po vsej verjetnosti je bil Fortunacijan izvoljen za škofa leta 342, po krutih dogodkih, povezanih z bojem za oglejski sedež med katoličani in arijanci, v katerega je bil vpleten tudi Valens iz Murse. Fortunacijanov nastop spada v obdobje, ko je Cerkev pretresalo dogajanje, povezano z arijansko herezijo, pri čemer je bil Oglej ena izmed ključnih vpletenih škofij na meji med Vzhodom in Zahodom.

O prevajalki

Doroteja Novak je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani magistrirala iz klasične filologije, uveljavlja pa se s prevajanjem antične in srednjeveške latinske književnosti, posebej del sv. Hildegarde iz Bingna.

O avtorju spremne študije

Jan Dominik Bogataj OFM je strokovni sodelavec pri Inštitutu za Sveto pismo, judovstvo in zgodnje krščanstvo na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. Po magisteriju na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani in diplomu iz bibličnih študij v Jeruzalemu (*Studium Biblicum Franciscanum*) sedaj pripravlja doktorat iz patristične teologije in znanosti na *Institutum patristicum Augustinianum* (Papeška lateranska univerza v Rimu). Posveča se raziskovanju in prevajanju zgodnjekrščanske književnosti.

Odlomki iz knjige

Fortunacijan Oglejski vabi k vznemirljivi pustolovščini, ki se z odkritjem njegovega dela šele dobro začinja, saj moramo za razumevanje njegove osebnosti in kontekstualizacijo besedila vstopiti v napeto zgodovinsko dogajanje, prepleteno s političnimi spletkami, doktrinalnimi spori, velikimi osebnostmi pozne antike ter rosnimi poskusi razlage Božje besede. (Str. 11)

Nadalje je nebeško kraljestvo podobno trgovcu, ki išče lep biser. Ko je našel dragocen biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga kupil. Trgovec, ki išče lep biser, *označuje ljudstvo Cerkve, še posebej tiste, ki so verovali v času apostolov. Ti so s polno vero verovali v Božjega Sina, in da bi dali zgled za prihodnost, so našli dragoceni biser, to je večno življenje, ki nam je bilo obljubljeno, od katerega ni nič dragocenejšega (...). Potem ko so prodali vse svoje imetje, so darovali denar apostolom, da bi ga razdelili med reveže in si tako pridobili biser, to je, da bi dosegli večno življenje. Tudi mi moramo slediti njihovemu zgledu, da bi od Boga lahko kupili ta biser, tako kot sam naroča v evangeliju: Prodajte, pravi, svoje premoženje in dajte miloščino. In ponovno Gospod podobno govori mladeniču, ki je rekel, da je upošteval vse zapovedi postave: Če hočeš biti popoln, mu odvrne, pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih. Nato pridi in hodi za menoj! S temi zgledi nas uči in opozarja, da bi pogosto in obilno darovali revežem in bi ne bili izključeni iz večnega življenja in nebeškega kraljestva. (Str. 258)*